KRAKONOŠ JINAK

STR. 42

DNES HRAJÍ

STR. 47,48,49

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

12. června 2005 **neděle** **číslo 2.**

Co přináší druhé číslo Deníku? Pohled psychologický, zprostředkovaný rozhovorem s Pavlem |Vackem. Jím je inspirována i sobotní anketa.

Při sbírání informací pro anketu jsem zjistila, kolik dětských her jsme kdysi hrávali a úplně se mi ztratily z paměti, ale také kolik dětských her pracuje s rolemi a že je pro dítě hra v roli vlastně úplně přirozená. Jen si to já jako vedoucí někdy neuvědomím a domnívám se, že teď nabídnu něco nového, neotřelého, dobrodružného. Přitom vlastně navazuji na to, co už dávno někde bylo, je a někde zakutáno stále zůstane. Kým jste chtěli být? Četníkem nebo Zlodějem? Maminkou nebo Krvavým kolenem? Králem nebo Vojákem? Doktorem a nebo Pacientem? A záleželo na tom, s kým jste hru hráli, když jste si vybírali roli? Záleží na tom teď?

Kromě ankety nabízíme i novou rubriku o práci v seminářích pro dospělé. Tentokrát ze skupiny A, která svou práci zahájila nejdříve. Pro chvíle oddechu kromě hádanek ještě čtení na dobrou noc. Půvabné příběhy o Krakonošovi, které se nevešly do útlé dárečkové knížečky.

A, samozřejmě, všechny stálé rubriky. Vyberte si sami, jak je vám libo.

ID

Ze schránky...

... došlo od čtenářů

Při čtení zprávy o recitační soutěži v Hradci Králové (Deník DS, číslo 0, pozn.redakce) jsem se opravdu zasmála tomu, jak bude ubývat učitelů, kteří děti doprovázejí na tyto přehlídky z důvodu změny placení suplovaných hodin. Nevím jak jinde, ale u nás v Plzni doprovázíme děti na tyto soutěže a také na přehlídky dětského divadla zásadně ve svém volném čase a zdarma (a to už asi 20 let).Vše podle hesla:Když to dělat nechceš, nikdo tě nenutí, když chceš, neptej se na peníze.

Ivana Říhová

Jak se obyvatelům města zamlouvá Dětská scéna?

Udělali jsme anketu, jak se lidé tváří na to, že se již opakovaně pořádá v Trutnově Dětská scéna. Velice nás překvapilo, že celkem 31 lidí (49,2 %) z 63 lidí (100%) vůbec nevědělo, že nějaká Dětská scéna existuje. Předpokládáme, že to bylo malou propagací Dětské scény mezi lidi. Celkem 29 lidí (46 %) řeklo, že je to bezva a 3 lidi (4,8 %), že se jim to moc nezamlouvá.

Anketu udělali recitátoři Marek Schwarz a Roman Dvořák.

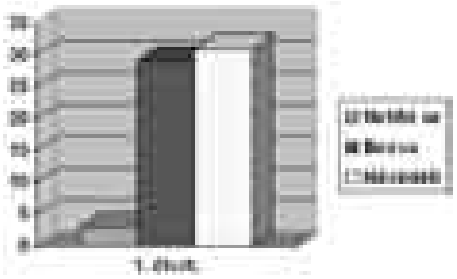

Autorem fotografie na titulní staně je Michal Drtina, editor a divadelní fotograf z Hradce Králové. Chcete-li při představení dobře vidět, držte se ho jako klíště. Spolehlivě obsadí vždy to nejlepší místo v sále.

DĚTSKÉ DIVADLO Z POHLEDU PSYCHOLOGA

Rozhovor s Pavlem Vackem na téma divadlo z pohledu vývojové psychologie

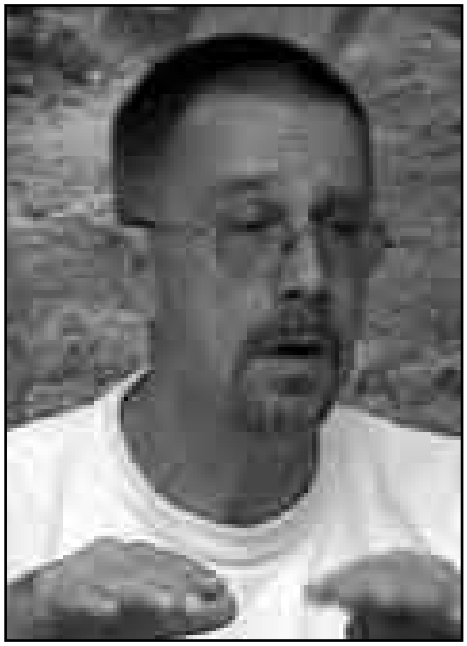

1. O tom, jaká jsou věková specifika vývoje dětí vzhledem k divadlu, jeho tématům a možnostem, už byla napsána spousta moudrých pojednání. Mě by spíše zajímalo, jestli existuje nějaká souvislost mezi věkem a typy divadla, které děti používají - divadlo jako výpověď a divadlo jako interpretace. Jak to vidíš?

Jistěže je tady souvislost mezi věkem dětí a nevím, zda typem divadla v nabízených formách: tedy divadlo jako výpověď a divadlo jako interpretace. Jednak neumím mezi oběma vést ostrou či jednoznačnou hranici a pak do té dětské „výpovědi“ nebo „interpretace“ se bude vždy plést dospělý, který to „dává dohromady“. Nicméně, abych se nevyhýbal odpovědi. Výpovědní hodnota dětské kresby o nich samých končí tehdy, když děti začnou „obkreslovat“ vnější svět (tedy okolo cca 10. a 11. roku). Dětské divadlo logicky funguje analogicky. Myslím si, že velmi záleží na tom, jak jsou děti vedeny. Možná, že bychom mohli hovořit o jiné spontaneitě: u mladších jde spíše o vnitřní výpověď kanalizovanou prostředky dramatického umění (ale také např. hry před barákem) a u starších je nezbytná nějaká míra stylizace a ta je vždy interpretací - nicméně nikdy proti dětské přirozenosti či oné spontaneitě.

2. Jak je to tedy s dětským herectvím? Od kolika let podle tebe můžeme mluvit o hereckém výkonu a do kdy se jedná pouze o hraní si či nápodobu?

Vzpomínám si jak před dvěmi či třemi roky vystupoval na celostátní přehlídce v Trutnově asi jedenáctiletý chlapec coby pantomimický imitátor. Chlapec byl velmi dovedný, ale zcela nedětsky „nacvičený“. Blížilo se to těm opičárnám na Nově v oněch děsivých pořadech typu Rozjezdy pro hvězdy apod. Opět tu neumím stanovit hranici. Tu spíše cítí než ví vedoucí dětských souborů. Úspěšné představení předpokládá cit pro proporci mezi už herectvím a dětským přirozeným projevem. Dokonce se mi zdá - při určitém zjednodušení - pokud si prváci až čtvrťáci (mám na mysli ZŠ) na jevišti přirozeně a kvalitně - byť organizovaně - hrají, vytváří se u nich předpoklad k následným hereckým - podtrhuji stále dětským - výkonům. Oni si vlastně spontánně osvojí řadu dovedností, které následně jakoby „najdou“ (poznání vlastního tělesného schématu, pohyb prostorem a jeho ovládnutí, vnímání spoluherců, nabytí přirozené sebedůvěry atd.).

3. Co podle tebe přináší dětskému herci iluzivní a co antiiluzivní divadlo? A je něco z toho pro dětského diváka vhodnější či stravitelnější?

Rozumím-li uvedeným pojmům tak, že iluzivní divadlo pracuje s větší imaginací a přesahem do „nadpřirozena“ a antiiluzivní zkrátka realističtěji zobrazuje svět, pak nemám problém si představit, že obojí v určité kvalitě dětského diváka může oslovit. Nicméně i antiluzivní by mělo pracovat s nadsázkou a humorem. Ale ten problém je složitější.

4. Myslíš si, že v dnešní době rychlých a snadno dosažitelných zážitků typu počítačové hry, filmy, adrenalinové sporty apod. má divadlo pro děti ještě nějaký význam? Stojí celá ta dřina na představení za to?

Dokonce vidím věc tak, že právě proto, že existují tak snadno dosažitelné zážitky, má dětské divadlo ještě větší smysl než kdykoliv v minulosti. Mám na mysli jeho kompenzační funkci. Přináší kvalitní alternativu právě vůči výše zmiňovaným „zážitkům“. A je plně konkurence schopné. Ta dřina? Určitě stojí za to. Ostatně děti dřinu zdaleka tak neprožívají a nepociťují jako my dospělí. Rychleji regenerují.

5. Jako vedoucí dětského souboru se velmi často ocitám v pasti sváru mezi „výkonem“, tj. dokončením představení na nějaké úrovni, a vztahy a atmosférou v souboru, které v době

před premiérou vždycky trochu trpí. Jak se na to díváš ty jako psycholog?

Myslím, že problém je spíše v hlavě vedoucího souboru. Bere-li vystoupení svého souboru velmi prestižně (osobně prestižně), pak nechtěně vnáší napětí do souboru, které kulminuje právě před premiérou a následně na „srovnávacích“ přehlídkách. Nemohl jsem si nevšimnout, že mnozí renomovaní vedoucí souboru obtížně přijímají výhrady vznesené vůči jejich představení. A je to na nich někdy až příliš vidět. Děti se mění, ale oni s jiným „družstvem“ zůstávají. Mé - jistě ne až tak velké - zkušenosti z přehlídek mi potvrzují skutečnost, že nový soubor s relativně průměrným představením mívá vedoucího, který jsa nezatížen předchozími úspěchy, se chová přirozeněji a snad i ty jeho děti tolik neprožívají ono poměřování výkonů na jevišti. I lidé kolem dětského divadla jsou do určité míry zvláštní a svým způsobem uzavřenou komunitou, která má nějak ustálené vztahové struktury. Ty nepochybně dění kolem dětského divadla ovlivňují a jistěže někdy nezávisle na výkonu dětí v souboru. V dobrém a také trochu ve špatném. Na druhé straně tato komunita je oproti jiným seskupením komunitou velmi kultivovanou.

Zkrátka nikdy by produkt neměl „převálcovat“ proces (rozuměj pozitivní působení na děti v souboru). Může v určitých fázích činnosti dominovat (třeba před tou premiérou), ale nikoliv trvale.

6. Posunulo se někam dětské divadlo v poslední době? V tematice, chování dětí, v herectví?

Byl jsem v porotě celostátní přehlídky v Trutnově v roce 2002 a 2003. Vloni(2004) jsem měl možnost vidět pouze dvě až tři dětská představení. Při meziročním srovnání jsem žádný posun nezaznamenal. Myslím, že k této otázce by se měly vyjádřit kompetentnější osoby.

7. Máš ty nějakou otázku, která se ti už dlouho motá v hlavě a na kterou neumíš odpovědět?

Těch je! A některé neumím ani vyslovit! Výše jsem mluvil o komunitě lidí okolo dětského divadla. Popravdě se do této komunity nemohu počítat, byť jsem byl opakovaně a dočasně její součástí. Moje základní profesní orientace je přece jen nasměrována jinak. Ale mívám absťák, když jsem delší dobu mimo toto dění. A tak to musím v dohledné době napravit.

Petra Rychecká

SOBOTNÍ ANKETA

Otázka: Na co si hrajete s kamarády před domem?

(Na co jste si hráli jako děti před domem?)

Jak odpověděly děti?

■ Na princeznu - a můj bratr byl můj sluha. (Klára, 13 let)
■ Na kuchaře, na schovku a skákali jme gumu. (Karolína, 14 let)
■ Panák, honěná, sáhovka (Eva, 15 let)
■ Na zvířata (Vašek, 10 let)
■ Všechno možný... Na policajty a zloděje (Vojta, 13 let).
■ Na rytíře Jedi (David, 11 let)
■ Vyráběli jsme zmrzlinu z písku a pak jsme ji nabízeli babičkám na lavičce; taky jsme si nahrávali vlastní rozhlasové hry a pořady (seminaristka, 15 let).
■ Na školu. (Anička, 9 let)
■ Na rytíře Jedi (David, 11 let)

Jak odpovídali dospělejší a dospělí?

■ My jsme měli před domem línu a tam jsme hráli kuličky a pak jsme kutali v kořenech stromu a tam jsme si hráli něco na způsob mezi indiánama a trampama - ale v malém. Já jsem byl odjakživa loutkář. (Luděk R.)
■ Železo, panáka ...nic invenčního. (Kateřina, 16 let)
■ „Jeho maminka mi říkala, že kradli holčičkám panenky a hráli si s nimi.“....“ To´s neněla říkat. ... Loni mě to přešlo.“ (?Mojmír, 17 let)
■ Na cirkus - každý z nás byl nějaké zvíře. (Lucka 17 let)
■ Na náměstí před domem na škatulata, v parku jsme jezdili na koloběžce, skákali jsme panáka a schovávali jsme se ve starých uličkách. A na prodavačky voňavek, které se vyráběly z květin. (Eva V., 63)
■ Na domečky v keřích v parku. (Lucka V.)
■ Na schovávanou, Polívka se vaří, Na četníky a zloděje, Krvavé koleno. (Milan, včera 80, dnes 70)
■ Skákali jsme gumu a panáka, hráli Krvavé koleno. Jo a kamarád mi dával za barákem válečky. (Lenka, 25)
■ Vždycky jsem vyběhli do ulice a křičeli jsme: „A on ji miluje a drží ji v náručí!“ a měli jsme pocit, že bouráme svět. Pak jsme zaletěli do baráku a pak jsme čekali co se stane. Když se nic nestalo, vyběhli jsme a zkusili to znova. Taky na pana doktora, na maminku a tatínka, měli jsme bunkr... A na pana faráře a na pohřeb, když jsem omylem zašlápl malé zvířátko. (Jiří, 61)
■ Na honěnou, na školu (průvodkyně souborů, 18 let).
■ Hrály jsme si se sestrou „na holky“ (seminaristka, 18 let).
■ Na policajty a zloděje, válečné motivy, na doktory (Lukáš, 30).
■ Na školu, na prodavačky v masně, na doktora (recitátorka, 15).
■ Na krvavého dědka, a taky jsme se prokopávaly do starých šachet a hráli si na vykopávky na Cimburku (Jana M.).
■ Na krvavého dědka (V. Rodriguezová).
■ Na indiány s kuší, válčili jsme na chalupě (seminaristka, 20).
■ Na restauraci. Sbírali jsme housenky ze zelí a dělali jsme z nich a z listí a z písku řízečky (seminaristka, 20).
■ Skákaly jsme přes gumu. Panáka, švihadlo, kuličky, Čáp ztratil čepičku (recepční ND, 39 let).
■ Nepamatuji si Mé dětství je zahaleno temnou mlhou. (Pavel, 36)
■ Na Čtyři z tanku a pes. Školku s míčem, školku s gumou, na četníky a na zloděje, na krvavé koleno, kohoutí zápasy. V létě jsme sbírali chrousty a nosili je na jabloň našeho souseda, aby mu škodili, protože nás vyhazoval z trávníku před naším domem. (Iva, 39)
■ Na indiány, na partyzány, stavěli jsme si podzemní bunkry, stříleli jsme prakem na plechovky od konzerv, mouchám trhali nožičky a dělali jim hřbitov. (Lojza, 58)

RECITÁTOŘI ČTVRTÉ KATEGORIE

BYLI JSME U TOHO...

...diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a III. kategorie aneb PROTESTUJTE, NESOUHLASTE, VYJADŘUJTE SE!

Těmito slovy zahájila povídání o recitačních vystoupeních IV. kategorie lektorská dvojice Jiří Pokorný a Alena Palarčíková. Analýzu zahajovali dotazem mířeným na recitátora: Jak se ti dnes recitovalo? Jakmile popsal dotázaný své pocity, přešlo se na klady a zápory vystoupení. Na citlivých vahách byly špetky obého přesně dávkovány.

Dvojice Jaroslav Provazník a Nina Martínková zahajovala debatu spíše otázkami směřujícími k dramaturgii a výkladu textu, pak teprve přecházela na pozitiva a negativa. Tato dvojice se také častěji zobecňovala to, co bylo právě vysloveno ke konkrétnímu textu.

Jana Machalíková a Zuzana Jirsová začínaly spíše pocitově. U každého recitátora jinak a často je prozradilo nejdříve tělo - tak se vždy recitátor ihned dozvěděl, jaký zážitek z jeho vystoupení měly. Byly chvíle, kdy potřeba vyjádření zvedla Zuzanu doslova ze židle a donutila ji k živé gestikulaci. Souzněly i po stránce slovního hodnocení - jejich poznámky a rady recitátorům byly zhusta velmi praktického rázu.

Obešel-li recitátor všechny tři dvojice lektorů, mohl získat stejné a přesto různé informace, protože zaznívaly v různých komunikačních rovinách.

Protože recitátoři IV. kategorie jsou ti nejstarší a při besedě s lektory byli pozornými a živými partnery, dovolím si konkrétní příklad. Snažila jsem se alespoň s jedním recitátorem obejít všechny tři dvojice lektorů, ale to se mi nepovedlo. Dvě ano.

Karolína Rejlková z Bechyně recitovala text Jiřího Suchého Cecila. Poprvé jsem ji zachytila u J. Provazníka a N. Martínkové. Prvním bodem debaty byla záležitost vynechaného Morgensternova motta. Karolína vysvětlila, že na krajském kole motto vynechala, ale lektorský sbor doporučil, aby se ho pokusila zpracovat. Zkoušela to, ale pořád nebyla spokojená. Od Jaroslava se dozvěděla, že to opravdu není jednoduché a že se lektorský sbor rozdělil na dvě poloviny. Jedna motto k textu potřebovala, druhá byla ochotna přijmout text i bez motta - tedy se změněným, méně bohatým významem. Konkrétně Jaroslav přijal text i bez motta. V každém případě je za Karolínou velká práce. Přesto je ještě na čem pracovat - např. na zřetelnějším rozlišením mezi snem a realitou. Nina přidala obtížnou udržitelnost vyprávění dlouhého textu. Místy ztrácí posluchač kontinuitu vyprávění. Je to technická věc, která ještě není dokonale zvládnuta.

Podruhé jsem se s Karolínou potkala u J. Machalíkové a Z. Jirsové. Tady zahájila debatu Jana:"Uhádneš, na co se tě zeptáme?". Karolíně bylo jasné hned, že na motto. Janě motto chybělo, protože pro ni by bylo „třešní na dortu". Do debaty se přidala i přihlížející Jana Křenková, které motto také chybělo. I tady se debata po chvíli dostala k rozlišení mezi snem a realitou. Jana pochválila zajímavý vypravěčský výkon, ale byla pro delší chvilku snění. Zuzka povysvětlila, že nedělní volno má jiný rozměr, jiný čas, proto se v něm může snít - a to snění bude asi pomalejší. Mělo by dojít k výraznému střihu.

Podobně jsem sledovala ještě další dva recitátory a bylo to zajímavé. Doporučuji.

Protože již odrecitovaly dvě kategorie, nabízí se prostor alespoň pro krátké ohlédnutí. Vyzvala jsem některé, náhodně vybrané, členy lektorského sboru, aby se pokusili trochu porovnat recitátory III. a IV. kategorie jako dva celky. Podle Aleny Palarčíkové je III. kategorie zlomová. Někteří jsou ještě dětmi a další už málem dospělí. Proto jsou mezi recitátory velké rozdíly a výkony jsou nevyrovnané. Třetí kategorie volila spíše delší texty - a ta délka byla místy takřka neúnosná. Recitátoři IV. kategorie jsou jako celek vyspělejší a jejich výpovědi jsou osobitější. Více si za textem stojí. Objevilo se i několik objevných textů. Jaroslav Provazník se vyjádřil obdobně. Také mluvil o nevyrovnanosti třetí kategorie (což souvisí s věkem recitátorů a jejich osobními zkušenostmi). Už je skoro tradiční, že III. kategorie „není ryba ani rak", i míra vybavenosti je odlišná. Naopak IV. kategorie letos prokázala ve většině případů velkou recitátorskou dovednost, znalost „řemesla". Také pochválil dramaturgické objevy, které navíc nebyly samoúčelné, ale pečlivě zdůvodněné. Připomněl ale, že i ve III. kategorii se objevili osobití recitátoři a obdivuhodné výkony a zmínil karlovarskou učitelku J. Rottovou, jejíž žáci se objevili ve třetí, ale i čtvrté kategorii. Slyšeli jsme celkem 3 její žáky a všichni disponovali výraznou osobností. Jejich individualita je podporována a to je přesně to, co by měl dělat každý učitel.

V kladení dalších otázek mi pak zabránil společný úprk všech recitátorů z lesnické školy směrem ke kinu. Mrzelo mě to.

ID

RECITÁTOŘI TŘETÍ KATEGORIE

BYLI JSME U TOHO...

... z besedy lektorského sboru s recitátory IV. kategorie a jejich doprovodem

V učebně se tentokrát sešlo k diskusi přes třicet lidí. Lektorka Ema Zámečníková zahájila setkání rekapitulací témat, kterých se diskusní klub dotkl v pátek, a rychlým výčtem recitátorů, které jsme dopoledne ve IV. kategorii viděli a slyšeli. Protože v té chvíli vyvstala z pléna otázka, proč se přítomní rodiče a pedagogové recitátorů II. a III. kategorie mají zabývat tím, co se dělo v kategorii IV., bylo třeba ujasnit, že: úkolem diskusního klubu je zabývat se problematikou přednesu na úrovni pedagogů (vedoucích dětí), kteří hledají cestu, jak dětem v přístupu k textům pomáhat. Viděné a slyšené přitom slouží jako společný materiál k přemýšlení i zobecňování.

Toto vysvětlení odradilo pouze jeden a půl páru přítomných, kteří učebnu neprodleně opustili. Diskutující pokračovali navrhováním jednotlivých vystoupení, kterými se chtěli hlouběji zabývat. Nakonec zvládli probrat 12 přednesů a to i těch výjimečných i velmi problematických. Výchozí bod zůstává vždy týž: Co si pamatujeme, co nás zaujalo, proč? A postupně se diskutující dotýkali jednotlivých fenoménů, formulovali pocity, problémy, odhalovali paradoxy.

Úhelným kamenem byla vlastně otázka, co je to recitace, jaké jsou její hranice.

Každého recitátora vnímáme jako rozvíjející se osobnost, můžeme (a musíme) v práci s ním klást důraz na to, co se naučí, čím se obohatí, ale bez vystoupení před publikem to není přednes. Před publikem, tam je to místo, kde se naše a jeho úsilí potvrzuje. Základní formulace by mohla znít: něco si přečtu, něco při tom pocítím, prožiji a pak to sděluji. To je recitace.

Diskutující také zkoumali hranici ve směru k monologu. Zaznělo, že v přednesu recitátor nevytváří iluzi, nepředstírá, že je někdo jiný. Jestliže se však člověk promění v postavu, v dramatickou postavu, která jedná (slovem, gesty...), máme před sebou monolog jako dramatickou formu, která s sebou nese například i psychologické prožívání postavy. Recitátor oproti tomu postavu cituje, a je před diváky sám za sebe, tady a teď. V této i v dalších souvislostech se několikrát také přetřásala otázka vypravěčského postoje - kdo za koho co říká, nakolik to má recitátor ujasněno, nakolik to sděluje.

Toto téma se prolnulo i do otázky dramaturgického výběru textů, kdy si dívky vybírají texty mužských autorů a naopak. Bylo konstatováno, že formální přechýlení gramatických rodů není samospasitelné, protože úskalí zůstává ve struktuře textu. A možná že paradoxně takové úskalí skrývá například i text J.Suchého: Z deníku praktické dívky Zuzany - ačkoli si ho vybírají „vzorné holčičky“, je to spíš text psaný z mužského odstupu J.Suchého a ne z pozice holky v tomto věku. Šťastnou událostí je, když recitátor(ka) najde v textu svoje téma, může například mluvit o svých puberťáckých problémech, ale přitom jí text umožňuje činit tak přes metaforu, bez patosu a s lehkostí. Takový byl M.Macourek v podání Zuzky Rafajové.

Mezi odhalované paradoxy patřil například kontrast výrazné osobnosti přednašeče a textu, kdy se diskutující shodovali na nadšení z recitátorovy osobnosti, ale připustili, že sdělení je minulo; nebo divácká zkušenost toho, jak celkové vyznění přednesu postupně v paměti překryje počáteční neumělosti a chyby.

Na jemně moderované diskusi se stejnoměrně podíleli pedagogové a rodiče z okruhu doprovodu recitátorů a členi semináře A, jejichž vnitřní pohled vám nabízíme v rubrice Dělo se v...

Místo závěru si dopřejme jednu klasickou kapitolu z pomyslné příručky Komunikace lektora s přednašečem: „A prosím vás, můžou se dělat gesta?“ ocitovala Ema Zámečníková standardní otázku postupových kol. Ano, přednes je postaven na textu a na sdělení. A vše co mu pomáhá, vše co podporuje pravdivost sdělení je v pořádku. Ale když je to naučené, umělé, uměleckoidní, narežírované, je zle.

LuH

VIDĚLI JSME V SOBOTU

POVÍDALI JSME SI O ...

Dialog o dětském diskusním klubu a diskusi vůbec

V redakci národního domu jsem se potkal s člověkem, který se mě zeptal, jestli vím co je to dětský diskusní klub. Chvilku jsem přemýšlel a pak jsem odvětil, že je to asi něco na ten způsob, že děti mají možnost vyslechnout si, co si o jejich inscenaci myslí porotci". On nevýrazně pokývl hlavou a dodal: „No, to, že se na konci dozví o čem se bavil lektorský sbor je samozřejmě součástí, ale nemyslíš si, že by mohl obsahovat ještě něco navíc?". Jemně mě polil pot, netušil jsem, že po mě bude chtít hlubší intelektuální zamyšlení. „No, vy jako myslíte, že by jako děti řekly jestli se jim to líbilo nebo jako nelíbilo a tak?" vykoktal jsem. V jeho obličeji se náhle objevila jiskra: „Ano přesně tak, že by mohli formulovat své názory a až pak se dozvěděli, o čem si povídal lektorský sbor." A opět mě zavalil další otázkou: „Myslíš si že jsou děti schopné poskytnou kvalitní zpětnou vazbu hrajícímu souboru?". Pot mě již zkropil výrazněji: "Co to prosím tě znamená poskytnout kvalitní zpětnou vazbu?". „No jde o to, že diskuze může být protiváhou představení. Herci nám, divákům předkládají výsledek, své leckdy několikaměsíční práce a my bychom jim to v diskuzi měli oplatit". Pomalu ale jistě se ve mě začala rodit myšlenka: „Jo jako, že jim řekneme jak jsme rozuměli a jak se nám líbilo jejich představení, to je supr! A to ten soubor jim jako může hned vysvětlit jak to jako myslel?". Opět mi odpověděl otázkou: „No a co by z toho ten soubor měl, kdyby jim své inscenační záměry ihned vysvětlil?". A v tu chvíli mi to došlo: No, nic, herec by to přeci měl vědět. Jde tedy o to, že se divák pře s divákem o svém výkladu a soubor jim může naslouchat a z toho se dozví, jak jejich představení na diváka působí, jo? Je to tak?". „Výborně", odsouhlasil mi. Místo studeného potu mě zavalilo nebeské blaho. „A jak se ti to jako podaří?" zapochyboval jsem. „No to je právě to, oč tu běží. Záleží totiž na spoustě různých činitelů do diskuse vstupujících. Těmito činiteli jsou hlavně účastníci diskuse (v tomto případě děti), jejich naladění a očekávání, to je to nejdůležitější! Pokud chceš vědět o čem se děti v diskusních klubech bavily a jak vypadá jejich struktura, čti pravidelně tuto rubriku Deníku Dětské scény. V dalších číslech o ní budu informovat konkrétněji, Na otázky odpovídala rozpolcená osobnost Miloše Machka, ptal se Myslící, ale diskusí zatím nerozpolcený.

V sobotním dětském diskusním klubu se rozpolcená osobnost Miloše Machka potýkala s neúplnou účastí na celém diskusním klubu. Machek musel uzpůsobit program dílny. Nemá cenu zde vysvětlovat, jak byl celý koncipován. Citace níže uvedené pocházejí z diskusí podskupin, které sloužily jako výkopy k společné diskusi všech.

Záznamy z diskuse - sobota

Nápady myšky Terezky, aneb O zlé koze

1. Jak vnímali dětští diváci příběh?

■ Králík Jakoubek měl domeček a domeček byl pěkný. Došla koza a vzala mu ho. „Jakoubek, vypadni!" Nikdo si nevěděl rady, pak přišla myška Terezka a dala jí mašli, kterou dostala od duhy. Koza se šla prohlídnout do studánky, tam jí rasově utopili, ona vstala z mrtvých a utekla nahatá s vemenem. (koza neplave a byla dlouho pod vodou)
- příběh se odehrává v lese u dvou borovic, je tam domeček s králíčkem Kubou. Pod hříbkem se schovává myška Terka, v zrcadlové studánce žije žabák Matyáš. Veverka Zrzečka tam je samozřejmě taky, jako v každém lese. Přišla koza, podívala se do studánky a chlubila se, že má sukni a boty. Chtěla králíčkovu chaloupku. Vylákala ho na kytičky, které si pěstoval a zabrala mu chaloupku. Všechna zvířátka pomohla králíčkovi. Koza se nechala nalákat na mašli od duhy. Vymyslela to myška Terka. Všechno dobře dopadlo, králíček se vrátil zpět do chaloupky, koza přišla o svoje věci a utekla.

2. Téma?

■ vypočítavost (kozy i myšky) - kdo jinému jámu kopá, ten do ní padá

3. Prostředky?

■ deštníky- hudební nástroje- vyrobené loutky (žabák - velké oči, kytičky - dobře vymyšlené, myška - holčička, duha - deštník, déšť - deštník, maňásci, mašle, deštníky, šátek, zrcátko, rukavice)- šátky- vyrobený domeček- mašle- konvička- hřib- kulisy- flétna

4. Co se vám líbilo?

■ líbilo se nám to, protože to bylo nápadité, veselé.....- hýbání s loutkou- myška dobře mluvila- duha si vykračovala- kytky- déšť a deštníky- propracované zvuky

5. Čemu jste nerozuměli?

■ proč neměla studánka černé tričko - stačil šátek (k duze to patřilo)- proč si děti nedělaly zvuky samy (zkoušeli to, nakonec zvolili p. učitelku, lepší schopnosti, nestíhali by to)- duha byla namyšlená (styl chůze) a pak rozdávala pentle???- mezi velkýma holkama se objevila malá holčička a hezky mluví- déšť, měly by padat kapky (co takhle namočit deštník do vody a pak s ním točit), tanec

Strašidelný dům

1. Příběh?

■ Přestěhování Kryštofa, spolužáci ho nebrali do kolektivu, nakonec se seznámili, řekl jim o strašidelném domě a zavedl je tam, kluci se vytahovali, že se nebojí strašidel, nakone oni byli oni dva největšími strěpytli.

■ Kryštof přišel do nové školy (nechápu, proč se choval normálně a pak se vytahoval?), snažil se zapadnout do nového kolektivu, moc se mu to nedařilo, tak se začal vytahovat se strašidelným domem, třída se místo vyučování vydala do toho domu. Tam je přepadlo strašidlo.

■ děs v závěru ulomil hroty nepřátelství kluků, byly zbabělí všichni

2. Téma?

■ zapadnutí do kolektivu- seznamování a vytahování- povyšování

3. Prostředky?

■ bedny se proměňovaly (k tomu pomáhají zvuky a chování lidí)- bezradnost diváků při pojmenovávání kolektivní postavy

4. Co se vám líbilo?

■ jízda autobusem zmatek/strach a útěk z domu- zvukové efekty- učitelka(jak stála a mluvila) a maminka (šla z obou stran, na každý ucho jedna máma)práce s prostředím (leknutí na konci)- holka--kluk, co se bála matiky- situace „chceš se mnou chodit?"- ranní buzení- plynutí hodin před odchodem do strašidelného domu

5. Problémy?

■ žádné- hercům chyběl elán- nebylo jim rozumět (vtip o policajtech)

Kocourkov

1. Příběh?

■ odehrává se to v malebné vesnici Kocourkově. Kocourkovští chtěli postavit novou radnici. Chtěli si ulehčit práci a tak přemýšleli, zavolali muzikanty, aby svým hraním postavili radnici. Po dlouhém čekání všechny vyhodili, protože se jim to nepovedlo. Kocourkovští neměli kde pořádat obecní schůze, proto pokáceli starostův les a zde postavili novou radnici (okna, myši, kamna)

■ nemohli si vzpomenot, jak celá inscenace končí (Kocourkovští se báli, že je sežerou myši)

2. Téma?

■ jak postavit radnici- hloupost

3.Prostředky?

■ Klobouky- herci- oděvy (poznali jsme, že se to neodehrává v přítomnosti)- kytara

4. Co se vám líbilo?

■ hudební doprovod- válení klád- texty k písničkám- použití klobouků

5.Čemu jste nerozuměli?

■ Kdo je pocestný? Je to Krakonoš?

Miloš a Tomáš

MLUVILO SE O ...

... sobotních představeních

V sobotu zahájil činnost diskusní klub pro dospělé. Hned v úvodu jeho moderátor Jaroslav Provazník nastolil systém, podle kterého budou debaty probíhat. Nejdříve o souboru promluví vedoucí a krátce jej představí a upozorní na to, co považuje za důležité. Pak se k představení vyjádří dvě skupiny seminaristů, které si představení dopředu vylosovaly, po nich se vyjádří auditorium a nakonec vše shrne a zobecní lektorský sbor. Moderátor má právo udílení i odnímání slova. Na diskusi je stanoven časový limit devadesáti minut (V sobotu jen 75 minut - a to se stalo osudným. Časový limit byl debatujícími překročen o více než 45 minut a někteří by jistě rádi ještě pokračovali v rozhovoru).

Strašidelný dům - Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště

Slovo vedoucí

Jde o nejmladší skupinu dětí pracujících v ZUŠ. Inspirovali jsme se sbírkou hororových povídek Jablíčko pro paní učitelku. Původně jsme vybrali povídky dvě - Hrob ve sklepě (pro kluky) a Nemocnice pro panenky (pro holky). Nakonec jsme rozpracovali pouze jednu. Během práce jsme posunuli od horroru spíš ke vztahům, což bylo pro děti aktuální (5. a 6. třída). Přípravná práce zpracovávání tématu byla dost dlouhá, na vlastní inscenaci nám už tolik času nezbylo.

Seminář D

Jako pozitiva označili: v představení nebyla hluchá místa, všichni členové souboru byli využití, doprovod vedoucí na kytaru, jednoduše řešená scéna.

Problematicky se jevilo použití polštářů (byly málo využity jako univerzální rekvizita), obtížná rozeznatelnost hlavního tématu (bylo to skutečně o kamarádství za cenu lži?), v představení by asi měly být dva vrcholy - jeden v okamžiku, kdy se Kryštof začlenil do třídy a druhý ve chvíli, kdy se všichni báli.

Otázka pro soubor: Je hlavním tématem skutečně kamarádství za cenu lži?

Seminář C

Klady: radost z hraní, použití kytary, kolektivní učitelka, hodiny.

Ale: špatně čitelné téma - bylo jím začlenění jedince do kolektivu?

Reakce auditoria

Vztahy byly málo viditelné, prostor někdy nečitelný, některé scény by potřebovaly více ozvláštnit (např. Kryštof si hledá místo ve třídě)

V závěru přišla opravdu tečka v podobě výrazné pointy - strachem se všichni spojili.

Pokud je tématem získávání si kamarádů, bylo rychle useknuto, střih byl příliš prudký.

Lektorský sbor

Inscenace si zaslouží ocenění.

Došlo k posunu oproti předloze - tam se z legrace děti vzájemně pokoušejí a ukáže se, že to, nač si hrají, je skutečnost. Pro divadlo je to ale málo - proto je váha tématu rozumně přenesena na váhu vztahů ve skupině. Původní téma zazní na konci jako perlička, ale nejde o něj. Jde o vztahy.

Hrálo se více rovinách. Ta první byla reálná a druhá stylizovaná (kolektivní učitelka, maminka). Tyto dva způsoby herectví se prolínaly a jejich odlišení nebylo jednoznačné. Míra individualizace byla v některých případech malá. Je třeba, aby děti věděly kým v danou chvíli jsou a proč.

Možná se na konci ani nespojili, jen prostě společně utekli, protože se lekli. Nemuseli se nutně stát kamarády.

Toto představení přineslo mnoho zajímavých podnětů.

Kocourkov - Horní-Dolní, Sloupnice

Slovo vedoucí

Tyto děti tvoří nový soubor na venkovské škole. Cílem práce bylo vytvořit partu. Východiskem je kocourkov J. Hiršala aj. Koláře.

Seminář A

Děti působily jako sladěný orchestr, cítí rytmus, jsou sladěni kolektivně i pohybově, jsou hravé a zároveň přesné. Ale možná měly malou volnost a působí to i překonstruovaně.

(Zde vedoucí vysvětlila, že tento způsob použila proto, aby se začátečníci naučili technické dovednosti, aby se uplatnili, jiný způsob by pro ně byl příliš obtížný)

Výtvarná složka je málo důsledná práce s předměty by mohla být důslednější (klobouk jako kocour)

Diskusi si zaslouží otázka dramaturgie. Notoricky známý příběh je o hlouposti, ale celek příběhu se obtížně rekonstruuje, děj se rozpadá. Některé momenty jsou příliš akcentovány a odklání nás od děje - např. kácení klád.

Zmatek působí postava cizince, kterého hraje stejná dívka jako vypravěče. Je to jedna a nebo dvě postavy?

Reakce auditoria

Jak vznikal text? Kolik z něj je Z Hiršala a Koláře? (Text sestavila vedoucí, protože začínající děti by to ještě nezvládly. Je to o tom, že Kocourkovští jsou na svou hloupost pyšní)

Lektorský sbor

Přijali jsme,že jsou Kocourkovští hloupí a že se jim to hodí.

Problém je v tom, jednotlivé situace nejsou vypointované, nepodařilo se vytvořit přehledný tvar - právě díky rozehrávaným epizodám. Zakopaný pes je v jevištním převodu literárního textu.

Práce se stylizací není dotažena do konce. Problémem je to, že děti vystupují ve třech různých rovinách - jako chór, který posunuje děj, jako komentátoři Kocourkovských a jako sami Kocourkovští. Tyto roviny lze těžko odlišit od sebe.

Téma se skutečně ztrácí akcentováním jednotlivostí. Rozvedeným epizodám někdy ani přesně

nerozumíme (např. meloun, fazole).

Nápad myšky Terezky aneb O zlé koze - DaLS Blučina

Slovo vedoucí

V. Klemens sdělil, že vedoucí se omlouvá, ale nemůže se dostavit. O volbě textu Milady Mašatové rozhodl příchod nové členky souboru - představitelky myšky, která ještě nechodí do školy.

Seminář B

Shodl se na těchto pozitivech: výběr textu, zaujetí dětí, přiměřenost volby textu věku adresátů a většiny aktérů.

Rozpory viděl ve výtvarném řešení inscenace - loutky jsou nesourodé. Problematická je i tvorba zvuků vedoucí souboru. Děti by nepochybně zvuky zvládly samy. Další potíž - proč se zajíc okamžitě nevrátil do domečku, když byla koza venku? Šlo přece o to vypudit kozu.

Reakce auditoria

Vzhledem k nedostatku času nabrala debata hodně emocionální směr a začala se částečně točit v kruhu, střídaly se hlasy seminaristů a lektorů a bylo velmi těžké je přesně zaznamenat. Pokusím se proto přetlumočit jen některé ucelenější myšlenky.

F. Zborník hovořil o problému animačních možností loutek. Loutky samotné nedávají příliš prostoru k tomu, aby bylo možno je animovat. Navíc se text většinou pouze ilustruje, divák není překvapován - přitom text je velmi fantazijní.

V. Klemens připomněl, že všechny loutky na jevišti jsou sjednoceny tím, že jsou stvořeny z částí oblečení (čepice, rukavice, svetr, ponožka). Ale tím, že jsou dál ještě dozdobeny, přestává být zřejmé, z čeho jsou.

Dalším názorem bylo, že by nevadil zvukový doprovod vedoucí na jevišti, kdyby docházelo ke skutečné komunikaci mezi vedoucí a dětmi (tak jak tomu bylo např. u Strašidelného domu).

Š. Filcík připomněl, že v dětech, hrajících toto představení, je velká energie, která se přenáší i na nás, na diváky, a proto mělo toto představení také velký divácký ohlas.

Zaznamenat nezaznamenatelé se pokusila ID

PŘEČTĚTE SI ...

Co se do miniknížky Krakonoš nevešlo

Krakonoš prodává peřiny

Kromě jiných věcí mi jeden dobrý přítel z Liebentalu napsal, že Krakonoš před ním prodal v podobě zahraničního obchodníka v jednom českém městečku bohaté ženě několik peřin: Uvedená matróna je koupila za značně vysokou částku peněz a dala odnést do svého domu.

Po několika dnech nakázala své služce, aby dala pokoutně koupené peřiny na vzduch a na slunce: Ejhle, tu shledají, že to jsou staré uhelné pytle, naplněné kravským lejnem. Služka se toho lekla i s paní a hodila neřádstvo do řeky tekoucí kolem.

Krakonoš obtěžká plukovnici

V uplynulé třicetileté válce se prý stalo, že jakási plukovnice jela s družinou přes Krkonoše. Cestou prý pocítila nutkání, vystoupila sama z kočáru, aby za blízkým keřem vykonala svou potřebu; mezitím však kočár stále pomalu ujížděl dopředu. Co se stane? Když se ona paní domnívá, že je sama, tu se náhle za jejími zády objeví statný kavalír, přívětivě ji oslovil a přiměl, aby s ním šla do jeho paláce: Načeš se paní pořád omlouvala a vymlouvala na to, že cestuje a že by nechtěla opustit své lidi, zmeškat mnoho času nebo je uvést do starostí. Ale jak to dopadlo? Ať se ta paní omlouvala sebevíc, neupustil Krakonoš tentokrát v podobě kavalíra od svých komplimentů a své žádosti, nýbrž ji konečně takměř přinutil, aby šla s ním. Nato jí opuštěný kočár zmizel z očí, k tomu pak i její křik a volání nic nepomáhaly; nedokázala se ho zbavit, nýbrž musela se podrobit kavalírově rozhodnutí. Šla tedy s ním a po krátké chvíli přišli k zámku, který byl postaven tak nádherně a umělecky, že v životě nespatřila lepší. Zdálo se jí, jako by na celém zámku byly vysázeny samé drahokamy; v překrásném pokoji, do kterého byla uvedena, připadalo jí všechno skvostné: Na tabuli stála nejvzácnější jídla, také nechyběli sluhové a pážata, kteří ji co nejpěkněji doprovázeli. V mžiku se také ozvala nejjemnější hudba z rozkošných instrumentů a všechno, co i jinak patří ke knížecím hostinám. V této komnatě se musela plukovnice usadit, a to u připravené tabule na nejvznešenějším místě, k tomu se brzy přidružili jiní skvělí páni, pečovali o ni, předkládali ji nejchutnější jídla a bavili ji nejpůvabnějšími řečmi, až nastal večer a s ním i nastávající noc; tu k ní přistoupil opět loupežnický Krakonoš v podobě kavalíra, nutil ji, aby šla spát a strávila noc v jeho zámku. Co měla ta dobrá plukovnice dělat? Jak předtím proti své vůli jedla, tak se musela i teď dát odvést do ložnice, kde našla skvostné peřiny a téměř královské lože, do něhož ulehla; v hlavě se jí rojily nejpodivnější myšlenky, protože velikým ohromením nevěděla, kde je, co se s ní děje a kde jsou ubytováni její lidé. Nato přišel k jejímu loži kavalírský Krakonoš, nabídl jí své služby a dílem prosebně, dílem s přinucením se jí nato zmocnil, takže se musela poddat jeho cizoložné vůli: Všechno jí však přitom připadalo velmi chladné; nijak se nerozmýšlela později o tom vypravovat u tabule v přítomnosti mnoha vysokých důstojníků. Když pak noc téměř uplynula a začalo svítat, tu přišel kavalír znovu k ní, přinutil ji, aby vstala, oblékla se a dala se odvézt ke svým lidem. Poté ji posadili do drahocenného kočáru a přestrojený Krakonoš si k ní sedl; vedle sebe měli mnoho jezdců a za malou chvíli přijeli na místo, kde dal Krakonoš zastavit, nejkrásnějším způsobem ji vybídl, aby vystoupila, načeš se mžikem dostala ke svým lidem; její kočár už stál připraven, předcházející však zmizel se vším všudy; nato šla ke svým lidem a vypravovala jim o tom, jak byla svedena; měla notný hlad, takže jí její lidé museli při nejbližším zastavení připravit něco k jídlu. Sem na toto místo přijel kočár, když se plukovnice ztratila a když ji sluhové hledali v té době na horách.

VIDĚLI JSME V SOBOTU

PŘEDSTAVUJEME...

... lektorský sbor celostátní přehlídky a dílny dětských recitátorů

Druhá trojice z letošní finálové šestice „největších“. (Zítra se podíváme na lektory přehlídky dětských souborů.)

Jaroslav Provazník

- vedoucí katedry výchovné dramatiky DAMU, Praha. Muž se značným literárním rozhledem, rozsáhlou knihovnou a databází. Zlvášť v oboru dětské literatury a literární teorie není radmo se s ním pouštět do křížku.Znalec vína a pražských zákoutí. Přísný pedagog, který vybičuje své žáky k maximálním výkonům. Pod jeho dozorem píší perly i ti, kteří tvrdí, že nemají literární talent.

Zuzana Jirsová

- učitelka LDO ZUŠ Jindřichův Hradec. Má duši vynalézavého dítěte - svět ji zajímá a může-li si vybrat z více možností, chce je všechny dohromady. Nejspokojenější je na chaloupce. Ani by vás nenapadlo, že je to bývalá školní inspektorka. A hlavně je skutečnou autorkou části hry na zlaté čudlíky - to ona navrhla líbací část hry, zatímco Jiří Pokorný navrhl pouze přeskakování středového čudlíku.

Alena Palarčíková

- učitelka LDO ZUŠ „Žerotín“ Olomouc. Tichá, mírná a již po tři roky utajená, avšak stále energická a sledující veškeré dění. V současné době si život na mateřské dovolené zpestřuje vedením kursů zážitkové pedagogiky. Je též autorkou jedné z prvních českých knih o inscenování se středoškolským souborem - Tygr v oku. Někteří z vás ji možná před pár lety zažili i jako herečku.

HRÁLI JSME SI S...

... recitátory III. kategorie

„Vůbec jsem nevěřil tomu, že tě budu někdy nenávidět...“ takto halasně zahájil sobotní ráno - a vlastně i ranní dílnu recitátorů III. kategorie - muž, který přišel v 8:00 otevřít zapadlý zámek budovy SLŠ a paní Komárkové dal jasně najevo, že by si raději ještě přispal. Nicméně potom už vše probíhalo s úsměvem.

Třiadvacet recitátorů - ač při pátečním vystoupení zažívali napětí a strach, mnozí měli za sebou dlouhou cestu do Trutnova a navzájem se téměř vůbec neznali - působilo v sobotní deštivé ráno dojmem spřátelené a uvolněné party kluků a holek. Lektorky (G. Sittová a P. Vitingerová) nabídly v pětačtyřicetiminutovém bloku nejprve několik honiček na rozehřátí těl i paměti (vysvobozovalo se vyřčením jména s různými obměnami). Ani společnými silami nebyly lektorky s to pochytat a nechat „zmrznout“ všechny děti, neboť ty už neměly problém se jmény kamarádů. Nastalo zmatení jazyků a děti si zástupnou řečí různých slabik měly povědět něco hezkého, např. Rara: ra rara! Li li li. Lilililili? apod. Své dojmy, zážitky a (někdy i trpčí) zkušenosti z náročného pátku si sdělovaly i ve skupinách nad archem papíru, který se kreslením a malováním stával obrazem „včerejšího dne“. Na minivyýstavě jsme pak mohli shlédnout různé typy a modely dopravních prostředků (vlak, auto, autobus) i abstraktní malby. Z obrazů možná vzniknou texty, z nich živé obrazy...prozradily lektorky náplň odpoledního pokračování dílny. Ranní minidílnu zakončily soustředěnou reflexí pátečního vystoupení recitátorů: každý řekl pár slov o tom, co mohl udělat líp nebo co by chtěl - kdyby mohl - z pátku změnit (Rýmu. Nervozitu. Atmosféru. Nejít na diskusi. apod.). Všichni se však shodli na tom, že by do Trutnova i po páteční zkušenosti přijeli znova.

EB

NA KUS ŘEČI U ...

...lektorek dílen pro sólové recitátory IV. kategorie

Pokračujeme kategorií IV., která vystupovala v sobotu. Přestože se tyto lektorky drží skoro neustále pohromadě a bez sebe nedají ani ránu, zpovídali jsme každou zvlášť.

Lenka Korbelová představuje Terezii Hirtovou:

Jak dlouho se znáte?
Od loňského května, kdy jsme spolu dělaly přijímačky na DAMU.
Odkud Terezie je?
Těžkej západák protože je z Chebu.
Jaké zvíře by mohla mít v erbu?
Čudlu. Je čudla zvíře? To nikdo neví. Tak asi veverka, protože je taková veselá a pořád poskakuje.
V čem na Terezu spoléháš?
Skoro ve všem, tady třeba v tom, že mi předá své dlouholeté pedagogické zkušenosti.
V čem je její skrytá zbraň?
Její smysl pro humor. Určitě.
Na co se těšíš?
Já se těším na ty naše ovečky, oni jsou to absolutně úžasné děti a každý čas, který spolu strávíme, je pro mě absolutně skvělý.

Terezie Hirtová představuje Lucii Pattermanovou:

Jak dlouho se znáte?
Od včerejška.
Odkud Lucka je?
Že by z Uherského Hradiště? Z Kroměříže! (Ale vlastně spíš z Hulína, což je od Kroměříže kousek, dodává Lucka).
Jaké zvíře by mohla mít v erbu?
Kočičku.
V čem na Lucku spoléháš?
Ona je taková záloha, když dojde inspirace a hry, tak ona vždycky něco poví, navrhne hru a člověk se zase chytí, vybere si z toho..
V čem je její skrytá zbraň.
Drží se v pozadí, promluví v pravý čas a je jim (recitátorům) věkově blízká.
Na co se těšíš?
Na práci s dětmi, protože je to zábavný s nima, jsou šikovní a nejsou znudění.

Lucie Pattermanová představuje Lenku Korbelovou:

Jak dlouho se znáte?
Asi jeden a půl roku.
Odkud Lenka je?
Z Dačic.
Jaké zvíře by mohla mít v erbu?
Veverku.
To řekla Lenka o Tereze taky!?
No, ony jsou si v tom podobné.
V čem na Lenku spoléháš?
Když dělá něco, na čem jsou závislí další lidé, tak je naprosto spolehlivá. A je s ní sranda.
V čem je její skrytá zbraň?
Je schopna ze sebe udělat blbce, nebrat se vážně, což je skvělé pro přístup k dětem.
Na co se těšíš?
Na zítřejší práci s dětmi, bude to takové podložené hudbou....

LuH

POHLEDEM ...

Luďka Richtera

Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště: Strašidelný dům

Uherskohradišťští se pustili do látky, která slibuje být v nejednom směru slibná, aktuální a živá. Ale právě že v nejednom směru. Rozehrají příběh Kryštofa, kterého nová třída, vedená suverénem Jeffem odmítne přijmout (trochu nejasné je, proč tak učiní i dívka, která vůči němu projevila náklonnost v autobuse; ano, může to být snaha nezadat si před kolektivem, ale to sděleno není). Kryštof začne vyprávět o tajemném domě, kde prý straší duch zavražděné (vypráví to arciť jako realitu - nesdělí, že to je výmysl, kterým chce získat prestiž a s ní i přijetí třídou). Všichni - až na Jeffa - onen zájem projeví, jdou do domu a cestou se Kryštof sblíží s jednou ze spolužaček. Jenže v domě nic není (co jiného Kryštof očekával?) a tak je přes strach nejednoho z nich dohodnuta nová, noční výprava (má Kryštof nějaký plán? nebo sám svému výmyslu věří? nebo to není výmysl?). Spolužačka nabídne Kryštofovi pomoc, ale ten ji urazí tím, že holky jsou srabi. Jiná dívka poradí Jeffovi, aby si ho naklonila, jak Kryštofa zesměšnit; Jeff si poradit nechá, ale dívku odmítne a obě zhrzená děvčata se proti klukům spřáhnou (už dávno nejde o přijetí Kryštofa do třídního kolektivu, nastoleno je téma přátelství a neschopnosti docenit ho). Kryštof je vystrašen Jeffem, Jeff zas oběma dívkami a ty si položí otázku, kdože je tedy vlastně srab (a je tu téma třetí, s prvým nesouvisející vůbec, s druhým jen velmi volně). A bum: v domě se ozve hluk a zablikají rudá světla (duch tedy zřejmě opravdu existoval; ale jak souvisí se všemi předchozími tématy, těžko říci - nešlo přeci jen o to polechtat si nervy hororem).

Což vše neznehodnocuje úctyhodné úsilí souboru poprat se se vzrušující předlohou, ani to, že osm zhruba desetiletých dětí je herecky slušně vybaveno, že jsou autentické. A dlužno přiznat, že přes všechny přetrvávající výhrady soubor oproti krajské přehlídce celý příběh zkáznil, sevřel a jeho tématickou rozbíhavost omezil.

.

Horní-Dolní, ZŠ Sloupnice: Kocourkov

Na sloupnický Kocourkov se dobře dívá. Osmnáct sehraných sedmáků vytváří nápadité kolektivní obrazy, jsou přirození, autentičtí, dynamičtí i tvární, mají plastický výraz v gestice i mimice a smysl pro temporytmus kolektivní jevištní akce, technicky i výrazově dobře mluví, dokáží zvládnout i velký prostor; také režijní pojetí je velkorysé, kostýmy barevně i jinak zajímavé...

A přece mi uniká obsah jednotlivých epizod i smysl toho, o čem se hraje. Forma je lepší než obsah. Především proto, že všechny ty zajímavé obrazy realizují věci tématicky (a mnohdy i dějově) méně podstatné (ukáží nám meloun coby výsledek velkého deště, ale to hlavní, že prší do radnice, se jen řekne, hezky si hrají na porážené stromy, ale v čem pochybili a k čemu to vedlo zůstává zasuto...), zatímco věci tématicky podstatné zůstávají neakcentovány, nevyloženy. Málokdy je jinak nápaditá situace vypointována tak, aby sdělila, oč jde a co z té či oné kocourkovštiny vyplynulo. Nejvíc pak jevištně vytvořená pointa chybí v samém závěru, který by nám měl sdělit, odkud kam celé vyprávění významově jde.

A tak se, žel, nedozvídáme, co to je to kocourkovství či kocourkovština: duševní choroba vedoucí tamní občany k tomu, že se

mají za zvířata a lezou po čtyřech, nebo „hloupost“ předstíraná proto, aby Kocourkovští před světem utajili svůj všude žádaný rozum; „hloupost“, na kterou si člověk časem zvykne, až nakonec ani nepostřehne, že se hloupým opravdu stal (což je výklad Hiršalovy a Kolářovy předlohy).

Sloupničtí si předsevzali těžký úkol, utkali se s ním se ctí - a jestliže jim něco (byť důležitého) uteklo, není proč lkát a naříkat. Že prošli procesem pro zúčastněné děti zajímavým, zábavným a přínosným, je zjevné. A příště se třeba podaří naplnit i všechny parametry divadelní.

Divadelní a loutkářský soubor Blučina:

Nápad myšky Terezky aneb O zlé koze

Inscenace stojí na dvou pilířích: svižném textu Milady Mašatové a vtipných loutkách Hany Kratochvílové. Loutkách, jež jsou technologicko-výtvarnou metaforou toho, co ta která postava reprezentuje (bojovný žabák - pěst s očima, zvídavá myška - „palčák“ zašpičatělý do šťouravého ukazováku, trochu málo sdělený moula zajíček - nemohoucí plyšákovitý maňásek); dobré i v tom, že umožňují dětem zahrát právě to, co je třeba. Funkční je i základní rozvržení scény do tří plánů: v nejvyšším dominuje domeček, v němž se usídlila koza a o nějž se bojuje, v nižším se kolem tůňky šikují vystrnaděná zvířátka a poslední plán před a kolem paravanů je určen vypravěčským a zcizovacím partům herců. Nápad s deštníky coby základním scénografickým prvkem (borovice, střecha domečku, déšť, duha) je pěkný, ale chybí mu základní zdůvodnění: proč právě deštníky?

Nejmenší děti na jevišti jsou vždycky nebezpečím ve dvou směrech: že budou zneužity k rozněžňování a dojímání dospělých a že nezvládnou zůstat ve hře a nepokukovat po divácích (zvlášť jestliže bouřlivě reagují). Ani jedno se naštěstí nestalo. Děti hra s loutkami evidentně baví a jednají s nimi. Ne vždycky však jednají loutky jako postavy v prostoru - což lze přičíst na vrub režii. Proč třeba není v dobře rozvržených plánech scény důsledně využit dolní paravan jako místo, odkud zvířátka útočí na kozu nahoře v domečku, a hlavně proč v závěru, když koza spadne do léčky a posléze i do tůňky, zvířátka v čele se zajíčkem nezískají vrch a neobsadí domeček, zatímco koza zůstává „na dně“? Slabší je jednání slovem: na nejednom místě zaznívají falešné přízvuky, zpěvavá intonace a názvuky deklamace.

A otázka nakonec: Proč, dostane-li se soubor malých dětí do tak nehorázně bezrozměrného prostoru, jaký skýtá jeviště trutnovského kina, nechá si přeširokou scénu nasvítit co možná celou a sál si nechá zhasnout tak, aby vypravěči mžourali do propasti hlediště a oslňováni reflektory marně předstírali, že kdesi v dálce vidí toho, komu vyprávějí?

Luděk Richter

HÁDANKA

Náš redakční pes je zvíře milé, ale občas nevyzpytatelné. Dnes se nám někam zaběhl a obáváme se, že během našeho usilovného bušení do klávesnic se nám schoval kamsi do textu. Redakce je zatím klidná, ale nepodaří-li se vám najít jméno našeho psa v tomto textu do nedělního večera, je vydání příštího čísla deníku značně ohroženo. A proto drahý čtenáři, drahá čtenářko! Hledej, pátrej, až nalezneš jeho jméno schováno v těchto řádcích. Zachráníš psa, redakci, Deník DS, DS, Trutnov i svět. A DOMA TĚ JISTĚ POCHVÁLÍ!

TANČILI JSME S ...

...recitátory

Od šéfredaktorky DDS jsem dostal za úkol napsat něco o večeru pro recitátory. V půl osmé jsem se tedy vypravil do velkého sálu Národního domu. Po krátkém úvodu Gabriely Sittové, která v okamžiku proměnila v báječného DJ Truta, následovaly dvě diskotékové písně a pak nastoupila „taneční“ skupina Hadranesaaje ve složení lektorek dílen pro recitátory.

Po několika dalších písní Gábina oznámila, že celý večer se bude nést v duchu několika států. Skupinky recitátorů z jednotlivých kategorií si vybrali různé státy a pak ostatní seznamovali s jejich tancem a vždy si připravili krátké scénky pro seznámení se státem.

1. část dětí z II. kategorie se na malou chvíli změnila v Brazilce: „Brazilci jsou hrozně živí, temperamentní, velmi otevření a zdvořilí a dá se říct, že i trpělivý. Dochvilnost není jejich silná stránka, nepřizpůsobují se času, čas se přizpůsobuje jim a milují tanec!“ Brazilský tanec byl opravdu vášnivý a do prostoru přinesl i několik brazilských balónků s brazilskými vlajkami.

2.skupina II. kategorie si vybrala za svou zemi Irsko, uvedla ji samozřejmě také tancem, pravým irským „dupákem“ a krátkou scénkou z plavby po moři: „Irsko, země zaslíbená, no né?!“ „Hele, počkej šéfíku, nemohli bysme jet do Velké Británie?“ „Vždyť se to dá vše vyřešit, pojedeme raději do Itálie.“ „No, né, on zemřel!“ „Tak pojedeme raději do toho Irska.“ „No, né!“

Řecko zastupovala III. kategorie. V bílých róbách (ubrusech) nastoupil Zeus se svou ženou Hérou, Apollón, bůh slunce a života, bůh války Áres, bohyně krásy a lásky Afrodita, bůh vína Dionýsos a bůh smrti a podsvětí - Hádes.Dorazili na zahájení Olympijských her. Mohli jsme spatřit živé obrazy. Jeden o pověsti, proč se Zeus objevuje s blesky...fandil totiž na Olympijských hrách tak moc, až „mu začly z rukou stříkat blesky“. Mohli jsme také spatřit čtyři ze sedmi múz: básnickou, taneční, divadelní a hudební. A samozřejmě také tančili řecký tanec ve svých dlouhých bílých róbách, které patří na stoly.

Největším hřebem večera byli černoši z Keňi, kteří patří do IV. kategorie. DJ Trut je uvedl slovy: „raději se posaďte, bude to bomba, z toho se určitě posadíme!“ Předvedli tzv. zajímací rituál na africké rytmy.

Celý večer zakončila píseň CHIHUAHUA od DJ Boba. Všichni si tuto akci velice užili, což dokazovali závěrečným zničeným několika stovek balónků.

/anb/ s vydatnou pomocí /jas/

Textová předloha představení Nejsem Popelka

Václav Říha: Zvířátka a Petrovští a jiné pohádky

SNDK, Praha 1959

Byla jedna vdova, měla tři dcery: dvě vlastní a jednu nevlastní. Těm svým dcerám přála, krásně je strojila, všechno jim dávala, nač si vzpomněly. Té nevlastní nepřála, ani jí najíst nedávala, jen ji do práce honila. Od úsvitu do večera musela pracovat, zato nesměla ani se sestrami za jedním stolem sedat, neměla než hrubou, režnou kytlici a lůžko si strojila pod pecí. Dobrého slova za celý den nedostala. Sestry si z ní tropily jen smích, jaká je ošklivá, celá zapopelená; říkaly jí Popelka.

Když bylo Popelce šestnáct let, dorostla do krásy, ale macecha ji nikam nepouštěla mezi lidi, ani na přástky, ani k muzice, ba ani do kostela. A čím více krásněla, tím více se na ni macecha utrhovala. Popelka to všechno pozorně snášela, jen časně zrána, když chodila na trávu, zaběhla na hřbitov zalít matčin hrob, poplakat
si a požalovat:

„Ach mámo, mamičko, proč jste mě zde zanechala, proč jste mě raději, děcko malé, s sebou nevzala!“

Když naříkala, na lísce v hlavách hrobu sedal malý ptáček; měl pírka jako ze zlata, díval se na Popelku moudrýma očima, jako by jí rozuměl.

Jednu neděli strojila se macecha s oběma dcerami na kázání do poutního kostela. Byla slavná pouť, procesí z celého kraje, sám princ té země měl se tam přijít podívat. Popelka už celé týdny předem musela maceše a sestrám vyšívat nové náramky, žehlit rukávce a šorce a ještě v neděli ráno co chvíli ji volaly, křičely, aby je pomáhala strojit. Když už byly všechny tři ustrojené, jen se pentlemi a hedvábem svítily, kázala macecha Popelce hlídat dům, celý dvůr poklidit a ještě měřici prosa na kaši obrat.

Když odešly, obstarala Popelka celou domácnost. Byla smutná, jak tu měřici prosa obere. Ale sotva sedla ke stolu, kdosi klepe na okénko. Ohlédla se, vidí: ptáček se zlatými pírky ďobe zobáčkem do rámu. Otevřela okno, ptáček vletěl do světnice, upustil na stůl oříšek, promluvil lidským hlasem:

„Nic se, má milá, o proso nestarej; rozloupni oříšek, co v něm najdeš, to je tvoje.“

Popelka rozloupla oříšek a na stole byly blankytné šaty hvězdičkové, s blankytnými střevíčky. Popelka se do nich ustrojila, ruce se jí třásly radostí; zhlédla se ve studni na dvoře, ani sebe sama nepoznala. A ptáček povídal:

„Jdi teď do kostela, nic se neboj; jak řekneš: „Mha za mnou, mha přede mnou“, lidské oko tě nespatří, bez strachu se vrátíš domů.“

Popelka poděkovala ptáčkovi a pospíchala do poutnického kostela na kázání. Tam už bylo hrůza lidu, varhany hrály, lidé zpívali, ale když zhlédli princeznu v blankytných šatech, jak kostelem kráčí k oltáři, nastalo takové ticho, že bylo slyšet mouchy na oknech. Princ seděl v první lavici; po celý čas nemohl odvrátit oči od té panny klečící u oltáře, co živ takovou krásu neviděl.

Když bylo po kázání, panna vstala, první z kostela ven pospíchala. Princ šel za ní, vyjde na zápraží, dívá se, ale kolem dokola jen širá obloha, pole, blankytné šaty nikde nevidět. Popelka doběhla domů; statek byl prázdný, ptáček odletěl, ale na stole hromada prosa, čistě obraná. Popelka se svlékla, uložila šaty do truhly, a než macecha a sestry došly domů, už se popelila ve své režné kytlici u pece. Macecha si prosa hrubě nevšimla, jen vyprávěla o té krásné princezně; sestry vychvalovaly její šaty, smály se Popelce, že takovou krásu co živa neviděla. Popelka poslouchala, potom pravila:

„A já ji také viděla.“

„Jak bys ty ji, Popelušo, mohla vidět?“

„Však naším dvorem šla, v studni se zhlížela.“

Sestry se tak rozzlobily, že studni víkem zahradily.

Na druhou neděli bylo ohlášeno, že princ si přeje, aby se v tom poutním kostele sloužila slavná mše za celý jeho rod. Macecha s oběma dcerami celý týden nic jiného nedělaly, jen se na tu slávu chystaly a v neděli, když se nastrojily, kázaly zas Popelce hlídat dům, obrat měřici prosa. Když je Popelka ustrojila a na cestu vypravila, zavřela vrátka a pomyslila si:

Před týdnem jsem měla ptáčka pomocníka. Co však si mám počít dnes? Ale než došla do světnice, už ptáček ďobal do okénka, přinesl nový oříšek a v něm byly stříbrné šaty, měsícové, a stříbrné střevíčky. Popelka se do nich ustrojila, zhlédla se v okně, až se jí zatajil dech nad tou krásou. Ptáček ji vyprovodil, pak se vrátil proso obírat a Popelka pospíchala do kostela. Princ seděl už ve své lavici; čekal jako na trní, objeví-li se zas ta krásná princezna. Když vešla, stříbrem jen zářila, princ vstal, zavedl ji do své lavice, celou mši prostál vedle ní. Ale sotva bylo po pozdvihování, Popelka spěšně vyšla, než princ dostihl dveří, zmizela. Princ poručil svému myslivci poslat lidi na všechny strany ji hledat - nadarmo. Než se macecha se sestrami vrátily z pouti, stála Popelka v režné kytli u pece, chystala oběd a na stole zas kupa prosa dočista obraná. Sestry s matkou přišly, tak se rozčílily, že hovořily všecky najednou; vyprávěly o princezně, jaké nové šaty měla, o princovi, že mu udělala.

„Tos měla, Popelucho, vidět, jaká krása, svět takové šaty neviděl.“

„A já jsem ji také viděla!“

„Jak bys ty ji, na nic hodná, mohla vidět?“

„Však šla po naší zahradě, v okně se zhlížela.“

Sestry se tak rozzlobily, že všechna okna zabednily.

Na třetí den bylo ohlášeno, že princ dal v tom poutním kostele sloužit mši na dobrý úmysl. Byl už všecek nesvůj, stoje, chodě myslil jen na tu krásnou pannu. Macecha s dcerami chystaly nové šaty, honily Popelku šít, vyšívat, žehlit, a když se zrána nastrojily, zas ji nechaly doma proso přebírat.

Ale ubohá Popelka se už ani o proso nestarala; byla jako zmámená, jen na toho krásného prince myslila, v koutku za stolem plakala, že ho víckrát neuvidí. Ale zas ptáček zlatoperáček zaďobal do okénka, přinesl oříšek a v něm zlaté šaty, slunečkové, se zlatými střevíčky. Bylo už pozdě, Popelka sotva stačila ptáčkovi poděkovat, do šatů se obléci, spěchat do kostela. Všechen lid byl již v kostele, princ úzkostí div nezmíral, že jeho princezna nepřichází. Sotva přišla, poslal svého myslivce, aby vyšel před práh a tam po cestě nalil smoly. Popelka klekla před oltář, ani oči nezdvihla, jen se vroucně modlila; pomyslila si: „Však je to dnes naposled“ - až jí srdce usedalo. Sotva kněz dal požehnání, vyšla první z kostela, chce utíkat domů, cítí, střevíčky se jí lepí, nemůže z místa. Tak se ulekla, že tam jeden střevíček v té smole nechala, vzdychla „mha za mnou, mha přede mnou“ a zmizela všem z očí.

Přiběhla domů bez dechu, ale bylo už pozdě, slyšela z cesty macechu a sestry, jak hovoří o té princezně a o tom princovi. Hodila režnou kytli přes šaty, zavázala vlasy šátkem, a než přišly, klečela u pece, přikládala na oheň. Sestry s macechou si jí ani nevšimly, jen se hádaly, kdo ta krásná paní je, proč před princem utíká. Ale než si šátky s hlav rozvázaly, doběhlo na dvůr plno lidí; princ přišel s myslivcem do světnice, v ruce držel zlatý střevíček, dal pozdravení a řekl:

„Ta panna, co před kostelem ztratila střevíček, doběhla do tohoto statku, však je ještě po cestě šlápoty znát. Která ten střevíček obuje, ta bude mou ženou.“

Sestry zčervenaly radostí, ale Popelka, jak u pece klečela, hlavu hloub sklonila, aby ji princ v režné kytli nepoznal. Tak napřed ta nejstarší sedla, zkoušela střevíček, ale měla nohu tak širokou, že sotva palec do střevíčku vtěsnala. Ta mladší tajně dřív punčochu svlékla, ale měla nohu tak dlouhou, že jí celá pata ze střevíčku vybývala. Princ byl smutný; nevěděl, co počít, až myslivec povídá:

„Tady ještě jakási u pece v kytu klečí, v prachu se popelí.“

Ale macecha vykřikla:

„Ach, co ta Popeluša, ta se z domu ani nehnula, jen proso obírala.“

Princ odpověděl: „Nic to,“ zdvihl Popelku od pece, co vidí: pod režnou kytlí svítí zlaté šaty, na pravé noze schází střevíček. Popelka zbledla, obula střevíček jako nic. Princ povídá:

„Vítej, moje milá, marně jsi mi utíkala, teď se mnou půjdeš, mou ženou budeš.“

Sebrali se spolu do kočáru, a než se macecha s dcerami vzpamatovala ze zlosti, byl princ i se svou nevěstou pryč.

Dnes hrají...

Tři boty, ZŠ Třebotov

Dnes jsme v rozhovorech se soubory zjišťovali něco o jejich životě; o jejich „narození“, vývoji, vlastnostech, dosažených úspěších i neduzích. Nalákat ke shlédnutí představení by vás měla fotografická upoutávka. Členové souborů se také vyjadřují k tomu, co by někdy vůbec chtěli zažít, co by chtěli - kdyby bylo všechno možné - prožít...

Jak a kde vůbec váš soubor - Tři boty - vznikl?

■ V Třebotově. Třebotov se dřív jmenoval Tříbotov, tak proto. To jsme našli v kronikách.
Soubor založily dvě paní učitelky, už jsme tady potřetí, tady v Trutnově a jsme tady, že nás to asi baví a že jsme to hezky předvedli.

■ Soubor už je starý tři roky, teď se připojili prvňáci. Byli tady i páťáci, ale teď už jsem tady jenom já z páťáků. My jsme měli dva soubory, v tom druhém byli páťáci a hráli představení „O vánocích, které nechtěly být“.

■ Byli jsme teda jeden soubor, akorát jsme hráli dvě představení: „O vánocích, které nechtěly být“ a „Veliký Tůdle“.

■ Takže teď jsou v souboru prvňáci - šest prvňáků, pět třeťáků, jeden čtvrťák a ještě chybí jedna holka a ta je nemocná a ona je čtvrťák. A já jsem tady jedinej páťák.

■ Za ty čtyři roky jsme se sem ale jednou nedostali.

Co už jste se souborem zažili, co už všechno prožil, čím prošel? Kde jste všude hráli?

■ No, tak my jsme hráli v Jílovém a ve Stochově, tam jsme postoupili. Tam jsme hráli i to představení, se kterým jsme postoupili sem.

■ Pak jsme měli představení „O tulácké duši“, to bylo to loňské, se kterým jsme sem nepostoupili.

■ Ještě jsme vlastně měli představení o škole, o přestávce, jak si tam děti hrajou, zpívali jsme tam písničky. Hráli jsme přestávky. Měli jsme tam i školníka a učitelky tam pak zlomily pravítka a šly si s náma taky taky hrát. A taky jsme tam měli pana ředitele školy, ten tam taky účinkoval.

■ On tam v představení stál a hrál tam na kytaru k tomu a my jsme měli na sobě kulichy a pak jsme nesli jeden kulich i panu ředitelovi.

■ V loňským představení pan ředitel hrál tuláka a já jsem byl jeho duše. My jsme si tak hráli, že jako ten tulák si představoval a vzpomínal na to, když byl malej, vzpomínal na svoje dětství. Pan ředitel učí na druhém stupni fyziku a matiku.

Vystupuje váš soubor ještě někde jinde než na přehlídkách?

■ Na školní akademii - to bylo to „Veliký Tůdle“ a na vánočním zpívání, to bylo to „O vánocích, které nechtěly být“, to bylo předtím.

■ Dohromady nás bylo hodně, tak nás učitelka rozdělila do těch dvou představení. A ještě na té akademii jsme hráli na generálce. Generálka - to je zkouška na akademii.

Jaký ten váš soubor je? Jací jsou kamarádi, jak se vám pracuje?

■ Hezky se nám pracuje.

■ No, jsou dobrý kamarádi.

■ Protože teďka nám přišli noví, tak to chvilku trvalo, než jsme si zvykli.

■ A ještě mě v tom představení baví, když my tam máme takový košík a v tom košíku máme bonbóny a na té akademii diváci ty bonbóny chtěli.

■ Hodně lidí si těch bonbónů nevšimne, když je tam ten velikánský sál, takže jsme to jako zvětšili, že jsme koupili větší bonbóny, ty malé nebyly vidět.

■ A ještě mě se líbí, na konci jak tam drncáme, my jedeme ve vlaku.

■ My jsme jako děti na louce, které se sešly a je vlastně parta holek proti klukům a kluci tam přišly a holky je tam šly provokovat a pak se to najednou všechno shrne a už jsou spolu a dělají tam různé blbiny.

■ A ještě holky - my v tom ještě hrajeme ty ježibaby, nejdřív říkají kluci a my (holky) jsme druhé, oni jdou proti nám a my couváme a potom my vyskočíme, jak řeknou „na koštěti“ a potom je „Pět ježibab...“

■ A my tam ještě hrajeme krávy.

Měl - nebo má - váš soubor občas i nějaké neduhy, jako když si člověk za život prožije různé nemoci?

■ No tak že třeba někdy zlobíme a vůbec se nedostaneme z místa, trénujeme i v sobotu a někdy od devíti do dvanácti a někdy nestihneme celé představení, které trvá dvacet minut.

■ Někdo zlobí, tak je to těžké.

■ No tak že když třeba někdy zlobíme, paní učitelka nám říká, že se na to vybodne a že sem nebo do Stochova nemusíme vůbec jezdit.

■ No že taky má soubor nemoc, když něco neděláme hezky a třeba to děláme ošklivě a paní učitelka se vždycky snaží nám to říct a třeba to děláme i hodinu, ten jeden kousek.

■ Nám se zdá, že to třeba děláme dobře, ale paní učitelka to vidí jinak. Já jsem si třeba někdy myslel, že jsme ty krávy dělali hodně dobře, a to byla poslední zkouška před Stochovem a paní učitelky nám řekly, že jsme to dělali úplně celé špatně. A úplně stejně jsme to zahráli v tom Stochově a řekly nám, že jsme to udělali dobře.

■ My, když zkoušíme a něco se paní učitelce nelíbí, tak my to vždycky vracíme; kluci tam hrajou prvních patnáct minut a holky tam jsou v mezipódiu a tak se tam nudí.

■ Jednou se stalo, že kluci byli strašně zlobiví a my jsme museli čekat hodinu a půl, než se na nás dostala řada, jak kluci zlobili a nemohli se to naučit.

■ Tak třeba v sobotu jsme měli zkoušku, tak jsme se tam honili a učitelka nám řekla, abychom se nehonili a oni se honili dál.

A co považujete za největší úspěch?

■ Že jsme postoupili sem, do Trutnova, v tomhle složení i s prvňáčkama.

■ Hlavně, že jsme se to celé naučili.

■ My jsme všechno sebrali z té knížky, ty básničky, paní učitelky to seskládaly dohromady a vzniknul z toho příběh.

■ Mařenka chybí. Ona je nemocná a je doma. Taky je dobré, že soubor to umí nazpaměť celé, ten příběh; Honza to říká za Mařenku - teda ne všechno, my jsme si to rozdělili.

Členové souboru

Tři boty o tom, co by chtěli zažít:

Já bych chtěla být kočička (8 let).

Já bych se chtěl podívat na Jupiter nebo bych chtěl být dinosaurem (11).

Já bych chtěl být v partě Rychlých Šípů. A chtěl bych být Harry Potter (10).

Chtěla bych zažít jízdu v ponorce (9).

Chci být opicí. Chci být pirátem. Chci být tabulí (7).

Chtěla bych, abych si mohla celý život hrát. Chci, abych měla hezkou práci (10).

Já bych chtěla být lev (7).

Nejradši bych prožil to, co jsme prožili v souboru, bylo by to moc pěkné (9).

Ptala se a zapsala EB

Upoutávka na představení

Veliký Tůdle

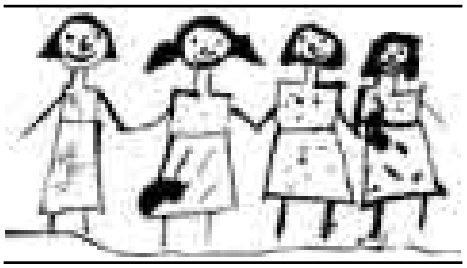

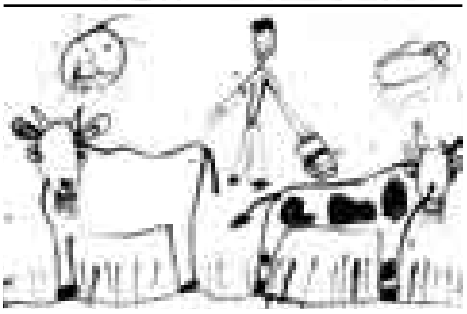

Dnes hrají...

Ronter, SOZE Brno-Husovice

Kluci a holky ze souboru Ronter jsou dětmi arménských a afghánkých uprchlíků; většina dětí navštěvuje od první třídy české základní školy a mluví dobře česky. Slovo Ronter je složeninou arménského a afghánského výrazu pro divadlo.

Zkuste vyprávět o životě vašeho souboru. Jak vznikl?

■ No prostě to bylo tak, že jsme se sešli, my jsme z jednoho baráku, Jana k nám přišla a navrhla, že budem dělat divadlo, asi jen tak zkušebně, jenom tak jsme to zkusili, povedlo se nám to a pak jsme dělali další a další a pak byl tady ten nápad, že budem dělat normálně divadlo. Že budem mít divadelní kroužek.

Co všechno soubor za svou existenci zažil?

■ Hodně věcí.
■ Hráli jsme dvakrát vánoční představení - „Narození Ježíše“ a „Noemovu archu“.
■ Já jsem tam nebyla.
■ Já taky ne.
■ Já jsem tam hrála.
■ Já jsem tam hrál.
■ Polovina tam hrála.
■ Pak ještě „Zlý sen“ a teďka „Čopsus“. Ale to se změnilo. Ze Zlého snu jsme vzali některé postavy, zdokonalili jsme je.
■ V tom Zlém snu byla rodina a sousedé a teď je to stejné, akorát teď jsme tam toho dali ještě víc. Tam to bylo o snu a tohle je víc, je to příběh, tam to trvalo jen pět, deset minut. A vůbec jsme nemluvili. Pak vznikl jiný příběh. V tom Zlém snu byly ukázané nějaké postavy a to, jaké jsou. Ale teď už je to příběh.

Jaký je váš soubor, jací jste?

■ Srandovní, veselí, furt se hádáme, to jinak není možné.
■ Když máme zkoušku, tak se musíme hádat, jinak to nejde.

A jak to řešíte, ty hádky?

■ Jana to řeší, řekne: Nikam nepojedem! A už jsme zticha.
■ Zas tak často se nehádáme. Často ze srandy si říkáme: co děláš, prosím tě...!
■ Prostě italská rodinka.

Čím je soubor dobrý, co je na něm fajn?

■ Že se shodnem.
■ To se určitě neshodnem.
■ Že spolupracujem.
■ Máme hodně dobré nápady, z čehož vyplývá i ten náš příběh. Je to autorský příběh.
■ Vymysleli jsme to sami.
■ Z žádné knihy jsme to neudělali. Akorát Noemova archa a to vánoční, to jsme museli dělat, aby lidé o tom věděli.
■ Je tam hodně humoru.
■ Že umíme dělat vtip, třeba že z hororu umíme udělat vtip.
■ Jo jo, je to horor a je to sranda.
■ Dáváme do toho maximum.
■ Jsme chytří. Jsme parta a kamarádi. Protože jsme tady ze čtyř rodin.

Jaké „neduhy“ prodělal váš soubor?

■ Že jsme byli třeba unavení a museli jsme přitom zkoušet.
■ Že jsme se nudili při zkoušení. Chtěli jsme hrát a museli jsme dělat obličeje a tak, cvičení, ty cviky.
■ Někdy zkoušíme až do desíti večer.
■ Někdy!
■ Když jsme měli premiéru v Lužánkách, tak jsme hráli výborně, měli jsme hrát podruhé a vůbec se nám nechtělo. Po premiéře už je to konec, dělali jsme chyby.
■ Hodně jsme to popletli a museli jsme hodně improvizovat.
■ A Jana nám říkala, že po premiéře je to jako vždycky takové.

A co je váš největší úspěch?

■ Dvakrát jsme vyhráli, postoupili jsme.
■ Přihlásili jsme se do Lužánek, hráli jsme tam a vyhráli jsme první místo. Pak jsme byli pozvaní na další, druhé kolo jihomoravského kraje a to jsme zase vyhráli, byli jsme vybraní na to, abychom jeli sem.
■ I děcka i porota nás vybrali. Cenu diváka jsme získali.

Co by ještě o vás lidé na přehlídce měli vědět?

■ Jestli budeme dělat chyby v češtině, aby to omluvili, aby byli tolerantní.

Členové souboru Ronter o tom, co by chtěli zažít:

Mé největší přání je zažít příběh Rose, která hrála v Titanicu. Já bych chtěla aspoň chvíli být na jejím místě a zažít to, co ona. Konkrétně to, jak už se Titanic rozdělil na dvě části a potápěl se. Pro mě by to bylo jedno, kdybych se tam třeba utopila nebo tak, ale hlavně abych to zažila. Rose to přežila a vyprávěla to dál a ten příběh zná skoro celý svět (13 let).

Chtěla bych být kadeřnicí nebo kosmetičkou. Chtěla bych jet do Venezuely a do Egypta a ještě do Mexika. Chtěla bych hrát ve filmu: Medykoptr 117 a Kobra 11 (8).

Chci být dobrým fotbalistou a chci hrát za fotbalový tým Brazílie. Chci být tak silný jako Arnold Schwarzenegger. Chci být herec i režisér. Chci, aby přišli mí sourozenci. Chci vyhrát s týmem Real Madrid ligu mistrů (9).

Mým největším přáním je stát se operní zpěvačkou. Miluji operu a chtěla bych jednou umět zpívat jako Lusine Zakarjan, Pavarotti atd. (18).

Moje největší přání je hrát a zpívat ve velkých divadelních sálech a rozdělit se o své pocity s ostatními lidmi. Moc bych si přála zpívat arménské lidové písně a rozdat to štěstí, které cítím při tom, když zpívám. Ale hlavně bych chtěla aspoň na měsíc se vrátit do Arménie a vidět se s příbuznými a kamarády. Vyprávět jim, co jsem tady zažila (18).

Já bych chtěla cestovat po světě, pomáhat různým lidem. Chtěla bych být chytrá, hezká, slušná, inteligentní holka...(12).

Jmenuju se Soňa Manukyan. Ráda bych hrála v nějakém seriálu nebo v nějakém megafilmu, který by měl úspěch. Prostě bych chtěla být hvězda. Chtěla bych být slavná právnička! (11)

Chci se stát nejlepším fotbalistou a žít 150 let. Kdybych chtěl dát za zápas deset gólů, musím se hodně snažit, aby se mi to podařilo. Budu muset chodit na tréningy a hodně poslouchat trenéra. Pokud se mi zápas podaří a trenér mě za to pochválí, tak to bude dobré znamení. Nakonec bychom vyhráli pohár za první místo a toto přání, kdyby se mi splnilo, splnil by se mi můj sen vyhrát pohár v nejvyšší lize. Kdyby se mi to splnilo, byl bych šťastný (14).

Chtěl bych hrát ligu mistrů ve fotbalu. Chtěl bych hrát „Čopsus!“ v nějakém profesionálním divadle. Chtěl bych si tenhle festival zopakovat (13).

Příběh: jsem obyčejná studentka. Na jedné oslavě potkám profesorku hudební výchovy, která mi řekne, že mám nádherný hlas. Pozve mě na schůzku. Po vydání desky se ze mě stane světová zpěvačka (16).

Ptala se a zapsala EB

Upoutávka na představení Čopsus!

Dnes hrají...

Divadélko Růžek, České Budějovice

Zkuste vyprávět životopis vašeho souboru...

■ Začali jsme před osmi roky; já jsem tam byla od začátku a ostatní holky čtyři roky. Naše první hra byla taková vánoční besídka jenom pro rodiče a pro různé příbuzné a tak; pak jsme začali hrát pohádky a dál už se to rozvíjelo.

Kdo stál za vznikem souboru?

■ Ája Vitáčková. To je moje teta. Nejdřív prostě vzala děti svých známých, přátel a takhle, a pak se tam různě začaly přibírat další a další a je nás teda docela málo - malých šest a nás velkých je pět.

Kde soubor zkouší?

■ My zkoušíme v éem grafice, to je Kátiny babičky firma a tak tam prostě zkoušíme. Jinak hrajeme v Malém divadle v Budějicích.

Které momenty v životě souboru jsou důležité?

■ No, že hrajem třeba s loutkama.

■ No - já bych řekla, že nejdřív jsme hráli dvě pohádky, to bylo takové startovní.

■ A pak jsme jeli na první soutěž do Bechyně a pak jsme jeli sem do Trutnova, před třemi lety, to byl Emisar, no a od té doby jsme byli každý rok v Trutnově a tento rok jsme byli i v Náchodě.

Co byste na souboru ocenili, jaké jsou jeho „dobré vlastnosti"?

■ Já bych řekla, že spíš nenapodobujem, že se snažíme vymyslet vlastní nápady a uplatnit je, aby to lidi bavilo.

■ A taky se nám líbí, že je to takové strašně fajn... i když se musí chodit na ty zkoušky. My se na zkouškách nescházíme jako kdyby skupiny, ale jeli jsme třeba v létě na tábory a chodíme na představení.

■ Máme Áju, to je naše režisérka a ta nás učí docela dobré věci, takže nás třeba ostatní chválí za to, co nás naučila, že jsme na tom docela dobře. A hlavně Ája - myslím si, že to divadlo dělá ráda. Že nás to baví. Neděláme to jenom pro úspěch.

■ Ty postupy jsou nečekané, to se nedá jen tak říct „my tam prostě pojedem, vyhrajem to"... takhle to dělá hodně souborů, co jezdí do Bechyně, a zatím vždycky postupujeme my. Oni třeba říkají: „Jó, to vyhrajeme, vy jste srabi, vy na to nemáte."

Jaké neduhy nebo potíže si váš soubor prodělal?

■ No, jeden příklad: jak jsme byli v tom Náchodě, tak jedna holčina nám týden předtím, než jsme tam měli odjet, tak nám řekla, že tam nepojede. Tak jsme to přezkušovali s jinou. To bylo docela špatné, třikrát týdně jsme se sešli, ale Kamča, co to měla přezkoušet, se to úplně skvěle naučila.

■ Hodně jsem nabírali, oni potom odešli tak - teď už máme takový stálý počet, dá se říct.

■ A taky máme problém, že si musíme vybírat hry, kde hrajou holky, protože nemáme kluky, oni s náma kluci prostě nechtějí hrát. Už byly nějaké pokusy...ale musíme hrát i bez kluků.

Kdybyste měly říct, co je největším úspěchem souboru?

■ Že jsme tady.

■ Úsměv na tváři diváka - já nevím.

A co jste hrály poprvé v Trutnově?

■ Prcek Tom a Dlouhán Tom.

■ Osobně pro mě byl úplně nejlepší minulý rok tady. Když jsme hrály, já jsem si říkala, jak na to lidi budou reagovat, a hrály jsme a na těch lidech to prostě bylo vidět, že je to baví, a ten velikánský potlesk na tom konci, to bylo úplně nej.

Členky souboru Divadélko Růžek o tom, co by chtěly zažít:

Já bych si ráda zahrála v nějakém dobrém filmu hlavní roli! A druhá věc je, že bych ráda vlastnila farmu s koňmi! (11)

Chtěla bych být bohyní, která může být vzduchem, vodou a také květinou atd. (11)

Chtěla bych být naším psem a celý den se válet a mlsat (16).

Můj táta je alkoholik. Chtěla bych, aby aspoň dva dny bez toho vydržel! Vím, že je to nemožné. Sice s ním nebydlím, ale vadí mi to (15).

Já bych se chtěla na den stát kachnou (nebo jiným vodním zvířetem), prostě se celý den koupat ve vodě, plavat atd. (11)

Chtěla bych si zažít dávný Egypt. Být třeba nějaká ctěná osoba, protože chudý se toho moc nedozví a každé dveře jsou mu zavřeny. Třeba by mi postavili hrobku :) (13).

Já bych chtěla fakt moc věcí! Aby byl celej život můj i všech byl úplně pohodovej a bez starostí! Aby klapalo všechno doma i mezi kámošema! A abych věděla, co sem mám napsat... (14).

Ptala se a zapsala EB

Upoutávka na představení Nejsem Popelka

Skolilo nás v sobotu...

■ *Nad ránem začalo pršet.* ■ *Veřejné diskuse o inscenacích se letos odehrávají v japonském pavilonu ve Vesmíru.* ■ *„Proč zajíc nezaleze do domu? - To je zásadní problém.“* ■ *Vše je, jak má být: před Trutem stojí Barkas, stejně jako vloni.* ■ *„Já můžu kreslit levou i pravou, já jsem obouruč!“* ■ *„Mám nové ponožky,“svěřila se opakovaně veverka užaslým divákům.* ■ *Čarodějnice jsou v Trutnově dvě - aspoň do neděle.* ■ *Uvnitř vrchu Blaník, nedaleko Louňovic pod Blaníkem a přímo pod dřevěnou rozhlednou, stále ještě spí legendární české vojsko.* ■ *Odborníci se shodují, že „v těch dětech něco je.“* ■ *Série pokusů o vyjádření míry pozměňování textu přednašečkou byla zakončena formulací: „Opravdu to dost masakrovala.“* ■ *V sobotu ve 14:06 seč zaznělo nad Trutnovem slovo kýč.* ■ *S hrou na zlaté čudlíky na Karlově mostě to není tak jednoduché.* ■ *„Já to říkám ostře, ale myslím to dobře!“* ■

Hádanka druhá. Tuto věc potkáváme téměř na každém rohu. Poznáte co to je?

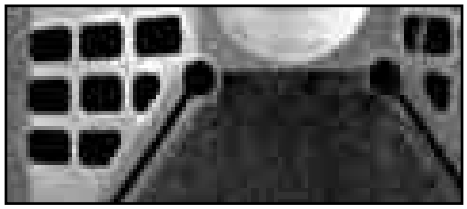

POZVÁNKA NA VÝSTAVU

Haiku, háječku

Tam, kde čas stojí,
japonská scenerie,
krása...dech tají.

■ Haiku je japonská sedmislabičná veršová forma, která vznikla v 16. století a je oblíbená dodnes. Samotný název haiku vznikl kombinací japonských termínů haikai = řazené básně a hokku = trojverší. Haiuk je tedy kratičká báseň - trojverší, které má v prvním verši pět, ve druhém sedm a ve třetím opět pět slabik. Dokáže lehce načrtnout náladu, obvykle přírodní, dovede nadhodit v paradoxu námět k přemýšlení. Bývá přirovnávána k tušovým japonským obrázkům, v nichž také stačí pár tahů štětcem k navození dojmu. Básník měl povinnost včlenit do básně tzv. sezónní slova, která byla dána ročním obdobím. Japonská poezie nezná rým, proto se její důležitou součástí stává i působivé uspořádání hlásek a hláskových skupin v textu, tzv. eufonie. Důležitý estetický účin haiku je závislý na bezprostředním působení citové atmosféry slov, poetičnost nehledá ve složitém výrazu, ale především v konfrontaci všedních motivů. Klasikem formy haiku se stal Bašó (1644-1694), který jich napsal asi tisíc (např. sbírka Pár much a já).

■ Studenti a pedagogové Gymnázia a Střední pedagogické školy Čáslav se nechali inspirovat japonskými tradicemi - jak básněmi haiku, tak japonskými tušovými obrázky. V expozici s názvem Haiku, háječku propojili miniaturní obrázky s verši. Obrázky vznikly jako barevné monotypy, ty byly doplněny jednak texty z našich lidových písní, jednak trojveršími haiku, složenými převážně na škole přímo k obrazům.

■ Výstavu společné tvorby studentů a pedagogů se slovní hříčkou v názvu si můžete vychutnat také v Trutnově, a to po celou dobu konání přehlídky Dětská scéna 2005. Zavítejte do foyeru kina Vesmír!

V zrcadle oka
našich nejbližších přátel
shlédneme pravdu.

Když zdraví chybí
je tu podzim života
léto už je pryč.

Kámen v zahradě
tajemně se usmívá,
vítr ho líbá.

DNEŠNÍ PROGRAM

NEDĚLE - 12.6.2005

8.00 - 8.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
8.30 - 12.00	dílny pro děti ze souborů
8.30 - 12.30	semináře pro dospělé (B, C, D)
9.00 - 11.00	2. blok vystoupení souborů pro veřejnost
9.00 - 11.30	vystoupení recitátorů II. kategorie + seminář A
13.00 - 14.30	beseda lektorského sboru s recitátory II. kat. a jejich doprovodem
	dílny pro recitátory III. a IV. kategorie
	diskusní klub pro doprovod recitátorů III. a IV. kat. + seminář A
15.00 - 17.05	2. blok vystoupení souborů
	Veliký Tůdle Tři boty, ZŠ Třebotov
	Nejsem Popelka Divadélko Růžek, České Budějovice
	Čopsus! Ronter, SOZE Brno - Husovice
17.15 - 18.15	diskusní kluby seminaristů
17.15 - 18.45	dětský diskusní klub
17.45 - 18.15	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících ve 2. bloku
19.45 - 21.00	veřejná diskuse o inscenacích 2. bloku
20.00 - 22.00	večerní program pro děti ze souborů

BLAŽKOVÁ 2005 - DÍL 3

NÁVŠTĚVA

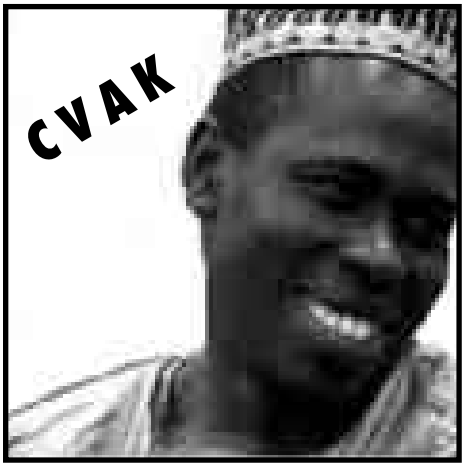

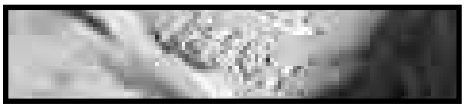

Deník Dětské scény - Trutnov 2005. Číslo 2.

Redakce: Eva Brhelová, Iva Dvořáková, Lukáš Horáček, Pavel Kocych. Foto: Michal Drtina. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 12.6.2005 v 1:15. Vychází - v sobotu 12.6.2005 ve 10.00. Náklad - 300 ks.